

Beleef de natuur!

Jaarverslag 2015

In dit jaarverslag staan de belangrijkste ontwikkelingen binnen de afdeling Oost-Achterhoek van het IVN in het jaar 2015 beschreven.

Uitvoering meerjarenplan 2011-2016

In het meerjarenplan staat dat het bestuur jaarlijks in het jaarverslag verantwoording aflegt over de uitvoering van dit '7-puntenplan'. Onderstaand gaan we per punt in op wat er ter uitvoering van het meerjarenplan in 2015 is gebeurd. In de 'blokken' staat *cursief* de tekst uit het jaarplan opgenomen. Dit jaar gaan we ons richten op de invulling van ons volgende vijfjarenplan

Thema- avonden

1. *In Eibergen, Neede, Groenlo, Lichtenvoorde en Winterswijk worden gevarieerde thema-avonden gehouden. De avonden zullen op onze website en in de week- en dagbladen worden vermeld. Het is de bedoeling dat ook niet-leden deze bijeenkomsten bezoeken om meer mensen met ons nuttige educatieve werk te bereiken.*

In 2015 zijn wederom 7 thema-avonden gehouden, afwisselend in Eibergen, Winterswijk, Neede, Lichtenvoorde en Groenlo. De publieke belangstelling was redelijk goed en de avonden werden over het algemeen positief beoordeeld door de aanwezigen. Het aantal bezoekers lag tussen de 8 en 26 personen.

Publiciteit

2. *De werkgroepen en het bestuurslid PR gaan er alles aan doen om de communicatie nog beter op elkaar af te stemmen. Tijdens het overleg met het bestuur en de coördinatoren van de werkgroepen worden de programma's besproken om deze zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Op dit moment bieden we geïnteresseerden onze jaarfolder aan na afloop van de wandelingen en via een stand in alle bibliotheken binnen ons werkgebied. De mogelijkheid van elektronische nieuwsbrieven en de inzet van nieuwe sociale media voor belangstellenden wordt verkend en uitgewerkt.*

Publiciteit/communicatie is een vast punt op de agenda. De coördinator van werkgroep PR verzorgt ook de persberichten. We zijn regelmatig in de media te vinden. Ook krijgen geïnteresseerden per mail uitnodigingen voor diverse activiteiten.

De website en ook de Gentiaan zijn natuurlijk niet weg te denken media. Onze folders worden ook in de folderstandaards in de Kruidenhof te Mallum en bij de VVV's in ons gebied aangeboden.

Kwaliteitsverbetering

3. *We stellen alles in het werk om onze kwaliteit in de diverse diensten die we bieden naar een zo hoog mogelijk niveau te brengen. We organiseren (Natuur)gidsen cursussen van een steeds hoger niveau. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat de gidsen elkaar positief stimuleren om meer kennis te vergaren. Dit merken we bij de kwaliteit van de gegidste*

wandelingen, maar ook bij de begeleiding van de jeugd. Ook hier worden steeds nieuwe ideeën uitgewerkt.

In 2015 hebben we de voorbereidingen voor onze vierde gidsencursus op rij gedaan. Deze cursus is op 5 jan. 2016 van start gegaan met 28 cursisten. De begeleidingsgroep bestaat uit ex-cursisten.

Beleidsbeïnvloeding

4. *Het bestuur heeft één lid dat zich bezig houdt met beleidsbeïnvloeding. Zij zorgt dat de standpunten van het IVN goed, helder en duidelijk worden gecommuniceerd met de beleidsbeslissers van de gemeenten binnen ons werkgebied.*

Omdat het moeilijk is om namens alle leden van onze IVN-afdeling te spreken met colleges van B&W en andere organisaties proberen we vooral de ontwikkelingen te volgen. In overleg met bestuur en coördinatoren bepalen we over welke onderwerpen we gaan inspreken bij de gemeenten. Inspreken in de gemeente Winterswijk wordt door de KNNV Oost-Achterhoek gedaan

Netwerk

5. *Door de jaren heen hebben we gelukkig al een goed netwerk kunnen opbouwen. We willen dit netwerk nog steeds uitbreiden want dat is een onmisbaar onderdeel voor de vereniging. Het belang van samenwerking tussen de regionale IVN afdelingen en de andere regionale 'groen-clubs' worden hierbij steeds belangrijker. Hierin gaan we actief stimuleren.*

Onze samenwerking met de KNNV afdeling Oost-Achterhoek verloopt voorspoedig. We organiseren de gezamenlijke thema-avonden en een aantal gezamenlijke wandelingen in Winterswijk en omgeving. Jaarlijks is er twee maal een bestuurlijk overleg tussen IVN en KNNV Oost-Achterhoek. Daarnaast werken we samen met Staatsbosbeheer en de Gemeente Berkelland. De uitwisseling van ideeën en acties binnen de regio Achterhoek krijgt een structureel karakter. De drie IVN-afdelingen in de Achterhoek komen tweemaal per jaar in Barchem bijeen. Daar bespreken we de stukken van de landelijke raad en actuele zaken binnen de drie afdelingen. Ook bij de overleggen van de IVN regio Achterhoek is het KNNV Oost-Achterhoek betrokken.

Samenwerking Kruidenhof

6. *We zijn een samenwerkingsverband gestart met de Stichting Kruidentuin om daar schoolklassen van het basisonderwijs te ontvangen en educatie te geven in spelvorm om ze zodoende het nut van kruiden te leren kennen. De leskisten die door de cursisten van de natuurgidsencursus zijn gemaakt worden daar bij ingezet. Dit zou ook nieuwe jeugdleden kunnen opleveren.*

In 2015 liep de belangstelling voor de educatieve projecten voor basisschool-leerlingen in de Kruidenhof wat terug. Er zijn in de eerste helft van het jaar drie scholen op bezoek geweest. De werkgroep overweegt aan te haken bij het scholenproject Berkelland dat in 2016 van start gaat.

Een deel van de wilgentakken die door de werkgroep landschapsbeheer worden gesnoeid, worden gebruikt voor de omheining van de Kruidentuin. We maken dankbaar gebruik van de ruimte in de Kruidenhof voor onze vergaderingen, gidsencursus en jeugdactiviteiten.

Omvang van de afdeling

7. *We merken dat binnen onze grote afdeling het zwaartepunt ligt in Eibergen en Neede. In de ledenvergadering van 2010 is besloten om de gemeente Winterswijk toe te voegen aan ons werkgebied. Dit besluit is ook bekrachtigd door het IVN district Gelderland. Daarom blijft het van belang te investeren in onze leden in Winterswijk, Groenlo en Lichtenvoorde om ons draagvlak wat meer te spreiden.*

Door de thema-avonden en de korte cursussen te spreiden over de verschillende plaatsen in ons verzorgingsgebied hebben we in 2015 het IVN ook in Winterswijk, Lichtenvoorde en Groenlo onder de aandacht gebracht. Voor de wandelingen was er ook een goed evenwicht over de diverse plaatsen. Dit beleid blijven we continueren.

Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur was in het beschreven jaar als volgt:

Jacqueline Borgers-Collou	Voorzitter
Tel.: 0545-479997	e-mail: jborgers-collou@hetnet.nl
Marcel Karperien	Vice-voorzitter
Tel.: 0545-478378	e-mail: h.b.j.karperien@utwente.nl
Gertrude Bomer	Secretaris
Tel.: 0545-472457	e-mail: gertrudebomer@chello.nl
Henriëtte ter Braak	Penningmeester
Tel. 0544-373277	e-mail: hterbraakvdk@planet.nl
André Hendriks	Lid
Tel. 0544-352043	e-mail: hendriks.wopereis@hotmail.com
Jan Dirk Focker	Lid
Tel.: 0544-487469	e-mail: jandirk@focker.eu
Anke Hollink	Lid
Tel: 0545-291109	e-mail: johnenankehollink@hetnet.nl

Nieuwjaarsreceptie op 11 januari 2015

De nieuwjaarsreceptie werd weer door heel wat mensen bezocht. Het Natuurhûs in Neede zat lekker vol en het werd een plezierige bijeenkomst.

Ben en André hadden weer een mooie IVN-kennisquiz in elkaar gezet en er waren leuke prijzen voor de winnaars.

Ben ter Braak heeft de busreis naar de Maasduinen onder de aandacht gebracht en de eerste thema-avond van het jaar. In de pauze verkochten de jeugdleden lootjes. De bijbehorende prijzen die gemaakt waren door de leden van de jeugdgroep waren weer een groot succes.

Algemene Leden Vergadering op 19 maart 2015

Op 19 maart 2015 kwam voor de 25ste maal de Algemene Leden Vergadering bijeen. Er waren 24 leden aanwezig waren. Vóór de pauze passeerden de gebruikelijke onderwerpen de revue.

De vergadring gaat akkoord met de verhoging van de contributie voor de jeugdleden naar € 12,00 per jaar.

Jacqueline Borgers-Collou was aftredend en herkiesbaar. Zij is voor vijf jaar herbenoemd.

De vacante plek in het bestuur door het vertrek van Piet wordt gevuld door de toetreding van Anke Hollink.

Na de pauze vertelt Jacqueline ons over de plannen vanuit het bestuur om in dit jubileumjaar onze IVN afdeling wat meer 'op de kaart te zetten door een 'natuurontwikkelingsproject' op ons te nemen. In overleg met de gemeente Berkelland ligt er een aanbod om op het terrein van de voormalige Waterzuiveringsinstallatie in Neede een dergelijk project te realiseren in samenwerking met de St. Vleermuizendorp Neede.

Als voorproefje daarvan houden we een 'Schetsschuit' waarin alle aanwezigen meedenken over de mogelijkheden op die plek.

Vergaderingen

In 2015 hebben we op de volgende vergaderdata overleg gevoerd:

De vergaderingen van het bestuur met de coördinatoren vonden plaats op: 11 febr., 15 apr., 3 juni, 26 sept. en 11 nov. (= 5x).

Het bestuur kwam in 2015 op 20 jan., 17 febr., 21 apr., 9 juni, 8 sept. en 17 nov. (= 6x) bijeen.

Vertegenwoordiging IVN-regio en Landelijke Raad

De afgelopen jaren is er twee keer per jaar regio-overleg met de twee overige Achterhoekse IVN-afdelingen Noord-Midden Achterhoek en de Oude IJsselstreek. Dit begint steeds beter te draaien. We wisselen informatie uit en weten elkaar te vinden als dat nuttig is.

Vanuit de regio hebben we een afgevaardigde in het hoogste orgaan van de 'Vereniging IVN': de landelijke raad.

Sinds 2013 is dat ons bestuurslid Jan Dirk Focker. Belangrijke onderwerpen die op dit moment in de Landelijke Raad spelen zijn:

-Verbreden van het draagvlak voor natuureducatie door samenwerking en fusie met KNNV en Veldwerk Nederland

De Jaarverslagen van de werkgroepen over 2015.

Werkgroep Wandelen

De Wandelingen van 2015 op een rij:

18 Januari	
'Doorstapwandeling', Rekken	42 deelnemers
15 Februari	
'Winterwandeling', Eibergen	45 deelnemers
15 Maart	
Natuurpark de Leemputten, Zwolle bij Groenlo	62 deelnemers
5 April	
'Vroege vogelwandeling', Harreveld	15 deelnemers
19 April	
Bossen, beken en havezaten	56 deelnemers
17 Mei	
Nieuwe lente, Ratum	58 deelnemers
3 juni	
Koolmansdijk, Lievelede	20 deelnemers
21 Juni	
Needse Achterveld	11 deelnemers
19 Juli	
Ramsbeek, Eibergen	15 deelnemers
16 Augustus	
Wandeling in Meddo, Buurserbeek	5 deelnemers
20 September	
Besselinkschans, Lichtenvoorde	40 deelnemers
18 Oktober	
Struinen om het veen in Vragender	22 deelnemers
15 November	
Herfstwandeling, Groenlo	5 deelnemers
20 December	
Het Woold in Winterswijk	25 deelnemers
Dit jaar hadden we een prachtige opkomst bij de meeste wandelingen.	

In de tweede helft van het jaar bleef soms de belangstelling van achter, hetgeen mede te maken had met het feit dat het toen een aantal maanden achtereenvolgende de derde zondag van de maand behoorlijk regenachtig was.

Een compliment voor alle gidsen en koffieverzorgers is op zijn plaats!

André Hendriks

Werkgroep Gentiaan

Het afdelingsblad De Gentiaan verscheen ook dit jaar vier maal.

De eerste uitgave van 2015 was de 100-ste uitgave van ons afdelingsblad. Dit werd daarom een speciale uitgave, met daarin verhalen rond het thema 25 jaar Gentiaan.

Met ingang van dit jubileumnummer is ook de opmaak gewijzigd: de Gentiaan volgt nu de standaard opmaak voor de IVN-afdelingsbladen die bij Editoo worden geproduceerd.

Binnen de redactie deden zich enkele wisselingen voor. Marina Pruyzers stopte dit jaar als vaste medewerkster. Peter Polter stopte aan het eind van het jaar als coördinator en Frans Bomer nam deze functie over.

De redactie bestond dit jaar verder uit: Els van Dijk, Iet Hensbroek, Marco Boekelder, Auke Hoekstra en Kees de Rooij.

Jos Kleine Punte verzorgde de distributie naar de bezorgers. De Gentiaan werd bezorgd door Truida Hooisma, Frans en Gertrude Bomer in Eibergen en door Johnny en Anke Hollink en Tonnie Klein Breteler in Neede. Ben ter Braak en Henriëtte ter Braak bezorgden in Lichtenvoorde en Jetty Rodenburg deed de bezorging in Groenlo. Monique Molendijk bezorgde de Gentiaan in Beltrum. Piet en Diny Schadee zorgden voor de postverzending van de Gentiaan aan omliggende afdelingen en bezorgden het blad bij nieuwe leden.

Peter Polter

Werkgroep Jeugd

Leden

Eind 2015 telt de jeugdgroep 21 leden. We maken onderscheid tussen normale jeugdleden en de jongeren, die naar de middelbare school gaan. Er zijn 12 jeugdleden en 9 jongeren.

De werkgroep bestaat eind 2015 uit 6 leden te weten, Els Hendriks, Trudy Welman, Gabine IJben, Louise Maarse, Gerrie Bats en Monique Molendijk. Rian te Bogt heeft aan het begin van het jaar aangegeven te willen stoppen. Louise en Monique stoppen aan het einde van het kalenderjaar.

Activiteiten

We hebben zelf 11 jeugdactiviteiten georganiseerd, waren aanwezig tijdens het Lenteweekend in de Kruidenhof en hebben deelgenomen aan de landelijke natuurwerkdag op het Needse Achterveld. Op 14 maart en 18 april hebben we niet het programma gevolgd, maar zijn we beide keren met Gerrit Stomps op zoek geweest naar weidevogels.

Een van de jeugdactiviteiten was landelijk opgezet, de Slootjesdag op 13 juni. In de landelijke media was hiervoor ruim aandacht en er was goede ondersteuning vanuit de landelijke IVN. Het was zeer de moeite waard om er aan deel te nemen.

Voor de jongeren hebben we twee activiteiten georganiseerd. Op zaterdagochtend 23 mei zijn ze met Marina Pruyzers zeer vroeg op pad geweest om vogels te spotten op het Needse Achterveld. Op de eerste dag van de zomervakantie, 11 juli, zijn we met de jongeren naar de Winterswijkse steengroeve geweest om zelf te "hakken". Voorafgaand was er een presentatie in de museumfabriek aldaar.

Trudy Welman vierde in 2015 haar 25-jarig jubileum als lid van de werkgroep jeugd. Dit heugelijke feit hebben we tijdens de excursie naar het Kristalmuseum op 14 november gevierd.

Tot slot

Aan het einde van 2015 hebben we na gezamenlijk overleg, met pijn in ons hart, besloten om de activiteiten van de huidige werkgroep te beëindigen.

Er zijn daarvoor een aantal redenen:

- Er is geen coördinator.
- Er blijven volgend jaar vier werkgroep leden over, waarvan er twee af en toe meedraaien.
- De samenstelling van de groep. We zijn erg blij dat er nog zo veel jongeren lid zijn van de IVN. De ervaring leert dat ze bijna niet naar de reguliere jeugdactiviteiten komen. Zij hebben meer uitdaging en verdieping nodig. We organiseren activiteiten voor respectievelijk 12 jeugdleden en 9 jongeren en niet iedereen is elke keer aanwezig. Het gevolg is een te geringe deelname aan de georganiseerde activiteiten.

Onze conclusie is dat zonder aanwas van werkgroepleden, we niet in staat zijn in te springen op regionale en landelijke ontwikkelingen binnen en buiten de IVN. Het belangrijkste is echter dat we te weinig mensen hebben om leuke activiteiten te organiseren en dat we te weinig kinderen bereiken. Hoe jammer we het ook vinden.

Monique Molendijk

Werkgroep Promotie

De werkgroep promotie wordt gecoördineerd door Ben ter Braak. Bij de afzonderlijke activiteiten worden verschillende leden ingezet. Dit met grote inzet, waarvoor ook dit jaar allen hartelijk dank. De volgende activiteiten hebben we in 2015 georganiseerd:

-Persberichten.

Het gehele jaar door is er gemiddeld 1 keer per anderhalve week een persbericht uitgegaan voor onze wandelingen en thema avonden. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal persberichten ongeveer gelijk gebleven. Soms werden de ingezonden persberichten maar gedeeltelijk in de media opgenomen. Doordat bij verschillende media het persbericht via de website ingebracht moet worden met een verdeling naar meerdere locale edities is het werk met het indienen beduidend meer geworden. Echter het resultaat van verspreiding bleef gelijk aan vorige jaren waarin we het per mail verstuurd. Bij de BDU is daarom verzocht om onze persberichten toch naar één mailadres te mogen sturen en aan dit verzoek is tegemoet gekomen. In het najaar is er naast de normale verspreiding van persberichten voor wandelingen en thema avonden extra aandacht geweest voor het promoten van persberichten voor de in 2016 te starten gidsencursus. Hiervoor is een extra artikel, door ons lid Rob Stevens met veel elan geschreven ingezonden. Deze berichtgeving is in eerste instantie beperkt gebleven tot het gebied Berkelland. Daarna is dit artikel nogmaals aangeboden aan de redactie van de BDU, Door dit artikel te koppelen aan een advertentie verscheen dit ook in het gehele gebied van Oost-Achterhoek. Dit was een succesformule want twee dagen na het verschijnen hadden zich voldoende kandidaten gemeld waardoor de Gidsencursus volgeboekt van start kon gaan.

Ook in 2015 heeft de regionale Radio waaronder Radio Berkelland en Gelre FM ons enkele keren de gelegenheid gegeven om onze wandelingen en Thema avonden op de radio te mogen aankondigen en toelichten middels een rechtstreek uitgezonden interview.

- *Beurzen.*

-Ook dit jaar hebben we weer deelgenomen aan de tweedaagse 'Lentefair' van de Kruidenhof in Eibergen. Het weer was wederom goed waardoor we een grote toeloop hadden. Na het succes van 2014 is ook nu de Partytent met statafel ingezet en de Jeugdkraam er weer naast. Het succes van het quizje werd wederom gehaald maar het was goed dat we deze met nieuwe vragen hadden aangepast. Meerdere bezoekers konden zich die van vorig jaar nog herinneren. Ook nu was toeloop in onze tent weer erg groot. Ook de toeloop voor de marktkraam van de jeugd was goed te noemen. Helaas kon deze niet de gehele openingstijd worden bezet doordat het aantal begeleiders van de jeugdgroep beperkt is. Doordat de jeugd naast de partytent stond kon de bezetting toch nog gezamenlijk voldoende worden bemand.

-Dit jaar hebben we voor de tweede keer deelgenomen aan de tweede open dag in de Steengroeve. Dit op verzoek van Staatsbosbeheer. De bezetting voor deze ondersteuning is wederom gecoördineerd door Anke Hollink. Met ca. 3000 bezoekers, iets minder dan 2014 door meer bewolkt weer, was deze open dag weer een enorm succes en konden we terugkijken op een enorme belangstelling die bij onze stand kwam informeren. Iets waaraan we het volgende jaar zeker weer aan mee zullen doen.

- *Busreis.*

De busreis hebben we ook dit jaar in het voorjaar gehouden en wel op 9 mei. We bezochten we het natuurgebied De Maasduinen bij Nieuw Bergen. Dit met een bijzondere plek voor het nuttigen van koffie met gebak en de lunch. Het restaurant ligt midden in de sluis die voorheen gebruikt werd om het Reindersmeer uit te baggeren voor grint. Nu is het een prachtig natuurgebied waar de deelnemers na de koffie konden wandelen naar eigen vermogen. Er was keuze tussen, 2, 4, 6 of 8 km. Verschillende deelnemers werden met het kleine trekvlot over het Reindersmeer getrokken een bijzonder hachelijk avontuur want je wist niet of de kabeltrekkers dit konden volhouden. Het is voor allen prima verlopen en op de terugweg konden we nog genieten van een rit door de prachtige Ooijpolder. Ook dit jaar waren de aanmeldingen erg laat. Een week voor vertrek waren er gelukkig voldoende om te kunnen vertrekken. De 32 deelnemers hebben genoten van de tocht die onze vaste chauffeur Co met hen maakte.

Ben ter Braak

Werkgroep Vleermuizen

De leden van de werkgroep zijn: Arie Kornegoor, Auke Hoekstra, Kevin Collins, Erika Ordelman (2^e coördinator) en Anke Hollink (coördinator).

Een aantal IVN gidsen maakt deel uit van **de Stichting Vleermuizendorp Neede**. Zij verzorgen de rondleidingen op de vleermuizen expositie, die gevestigd is op de zolder van de bibliotheek te Neede.

In januari 2015 vond weer de jaarlijkse telling van de vleermuiskelder plaats. Evenals voorgaande jaren ging het ook dit jaar om de aanwezigheid van grootoor vleermuizen.

Activiteiten:

-29 januari: rondleiding expositie van leerlingen en docenten van Het Assink lyceum t.b.v. een biologisch project.

-4 februari: een cameraploeg en journalist maken opnames op de expositie om een promotie film te maken in het kader van "vleermuis zoekt vrijwilligers". Een landelijke campagne om vrijwilligers te werven voor diverse vleermuis projecten.

- 8 mei: rondleiding expositie aan vrijwilligers van de Voedselbank Oost Achterhoek -16 personen.
- 6 juli: PowerPoint presentatie en daarna vleermuizen spotten met de bat detector op camping Tamaring te Ruurlo. 70 mensen, van jong tot oud namen deel aan **deze succesvolle** avond.
- 28 augustus: organiseerden we een avond in het kader van **de Europese nacht van de vleermuis**. Evenals vorig jaar vond deze bijeenkomst plaats op het nieuwe vleermuisplein in Neede. De PowerPoint presentatie vond plaats in de open lucht en daarna zijn we met veel succes vleermuizen gaan spotten. 34 volwassenen en 5 kinderen namen deel aan deze avond.
- 8 september: ontvangen we 8 leerlingen met hun docenten van **de MKLZ school de Triviant**. De leerlingen krijgen een rondleiding op de expositie.
- 15 oktober: Bezoeken we de Triviant en timmeren we met de leerlingen een vleermuiskast, die vervolgens een plek zal krijgen in een boom bij de school.
- 2 oktober: hebben leden van de werkgroep vleermuizen gespot rond het Strandbad in Winterswijk. In het ecologisch waardevolle gebied hebben we de vleermuis waarnemingen op locatie uitgevoerd. Op aangeven van de **GNMF (Gelderse Natuur en Milieufederatie)** hebben we samen met enkele belangstellende omwonenden en afgevaardigden van de GNMF het hele gebied rond het Strandbad gedetecteerd. Ondanks alle toegenomen activiteiten, die er in dit gebied de laatste jaren hebben plaats gevonden, was het voor alle aanwezigen een verheugende bevestiging, dat er nog steeds sprake is van de aanwezigheid van een groot aantal vleermuizen.
- 29 oktober: opnames op de expositie van een 45 minuten durende reportage over vleermuizen (Oost-Gelre) waarin tevens aandacht is gevraagd voor nieuwe vrijwilligers voor de werkgroep.
- 22 november: rondleiding op de expositie voor 4 volwassenen en twee kinderen.
- op 17 december: rondleiding op de expositie voor 11 leerlingen en hun docent van het Assink.

In 2015 zijn er diverse huisbezoeken gebracht aan mensen omdat in- of rond de woning vleermuizen waren aangetroffen. Steeds is er weer naar een passende oplossing gezocht die voor zowel de vleermuizen als de bewoners het beste was. Opvallend was het grote aantal meldingen die nog tot ver in november binnen kwamen over "gevonden"vleermuizen. Het aanhoudende zachte weer zal hier zeker toe hebben bijgedragen omdat het voor de vleren nog te warm was om aan de winterslaap te beginnen!

Ook de werkgroep gaat tijdelijk in winterslaap, maar gaat wel kijken wat de mogelijkheden voor het seizoen 2016 zijn.

Anke Hollink.

Werkgroep Korte Cursussen

Vol optimisme zijn Iet en ik 2015 ingegaan. Voor ons gevoel hadden we een leuk aanbod aan korte cursussen gepland. Over het algemeen waren dat niet de 'standaard' korte cursussen die je overal in de omgeving tegenkomt maar hadden we bewust voor 'iets anders' gekozen om op die manier niet in eenzelfde vijver te vissen. In de zomerperiode zou er een vlinder- en libellencursus plaats vinden die wel ook rondom ons gebied wordt aangeboden, maar daarbuiten stonden op het programma: *Grassen en voorjaarsplanten (april & mei)*, *Solitaire Wilde- en Honingbijen (april, mei, juni)*, *Mossen (oktober & november)*. Vroegtijdige publicatie in onze jaarfolder en periodieke aankondigingen in de

media en via onze nieuwsbrieven, hebben helaas niet geleid tot het succes dat we er van verwachtten. Met de nodige moeite kregen we de cursus *Grassen en voorjaarsplanten* georganiseerd en daar is het dan ook bij gebleven. Jammer en vooral teleurstellend omdat de nodige tijd zit in voorbereiden en afspraken maken, zowel voor de organisatie als voor de docenten.

Het heeft er in ieder geval toe geleid dat Iet en ik in overleg met het bestuur besloten hebben geen korte cursussen meer te zullen organiseren in de toekomst. Wellicht wordt met een andere aanpak meer bereikt of is het tijd om voor het thema 'korte cursussen' voor een grensoverschrijdende aanpak te kiezen.

Wij wensen het bestuur veel wijsheid toe op dit gebied en uiteraard veel succes voor de toekomst.

Iet Hensbroek en Erika Ordelman

Werkgroep Landschapsbeheer

De werkgroep landschapsbeheer bestaat uit 25 enthousiaste vrijwilligers.

Johnny Hollink is coördinator van de werkgroep en Frans Bax is 2^e coördinator.

Iedere eerste zaterdag van de maand is er een werkdag **van 9-12 uur**. Om alle werkzaamheden af te krijgen wordt er door de week, meestal op woensdagmiddag, extra gewerkt. Deze middag is **van 13.30- 16 uur** en is altijd in overleg met de werkgroep leden.

Tijdens deze ochtenden / middagen is er uiteraard tijd voor een gezellige pauze met koffie en koek. Nel de Haas en Gertrude Bomer verzorgen de koffie voor de werkgroep.

De medewerkers hebben in 2015 de volgende werkzaamheden verricht:

Januari: wilgen knotten in Gelselaar en Geesteren.

Februari: wilgen knotten in Rekken.

Maart: wilgen knotten bebouwde kom Eibergen.

Maart: particuliere tuin in Lieveelde.

April: etentje voor de werkgroepleden als dank voor de verrichtte werkzaamheden

April: onderhoud Geologisch pad Needse Berg.

Juni: onderhoud Geologisch pad Needse Berg.

Juni: twee extra dagdelen Needse Berg in verband met storm schade.

Juli: zomersnoei in het gehele werkgebied (7 dagdelen)

Juli: onderhoud laarzenpad Needse Achterveld(maaien en snoeien).

September: laarzenpad Needse Achterveld, herstel van alle route paaltjes.

Oktober: onderhoud Geologisch pad Needse Berg.

Oktober: onderhoud Diaconie bos -Eibergen.

November: natuurwerkdag Needse Achterveld in samenwerking met Staatsbosbeheer. Er is van 10-15 uur gewerkt door 35 volwassenen en 22 kinderen.

November: Start knotseizoen 2015-2016.

wilgen knotten aan de Slootsdijk in Ruurlo.

December: wilgen knotten aan de Lindveldseweg in Ruurlo.

December: wilgen knotten aan de Schuppensdijk - Gelselaar

December: wilgen knotten aan de Zelhorstdijk - Gelselaar.

Alle medewerkers hartelijk bedankt voor de inzet en het enthousiasme.

Frans Bax en Johnny Hollink.

Jaarverslag 2014 werkgroep thema-avonden

De werkgroep heeft in 2015 de volgende zeven thema-avonden georganiseerd:

De waardering van kwaliteit/inhoud van de presentatie geven wij aan met 1 tot 5 sterren [*].

- Wo 14 jan:** Longa Lichtenvoorde
spreker: Theo Hermus
thema: Andere insecten
13 bezoekers waardering: 4*
- Wo 11 feb:** Stadsmuseum Groenlo
spreker: Rudi Zielman
thema: Mossen
24 bezoekers waardering: 5*
- Ma 09 mrt:** Cultuurhûs Neede
spreker: Mike Hirschler
thema: Amfibieën en reptielen
23 bezoekers waardering: 4*
- Wo 15 apr:** De Huve Eibergen
spreker: Cees van Beinum
thema: Roofvogels
26 bezoekers waardering: 5*
- Wo 13 mei:** Stadsmuseum Groenlo
spreker: Hugo de Boer
thema: Evolutie bloemplanten in het krijt
8 bezoekers waardering: 5*
- Wo 16 sep:** Zonnebrinkkerk Winterswijk
spreker: Piet Steltman
thema: Natuurkalender
16 bezoekers waardering: 4*
- Wo 14 okt:** Stadsmuseum Groenlo
spreker: Mike Hirschler
thema: Avonturen in Namibië en Botswana
16 bezoekers waardering: 5*
- Ma 09 nov:** Cultuurhûs Neede
spreker: Klaske ten Grotenhuis
thema: Zwammen langs wegen
10 bezoekers waardering: 4*

Hans Berndsen

Werkgroep Website

De webmaster is natuurlijk afhankelijk van het regelmatig aanleveren van verslagen (tekst en foto's) van activiteiten.

Ook in 2015 werd van de thema-avonden meestal verslagen aangeleverd, helaas niet altijd voorzien van foto's. In tegenstelling hiermee was het aanleveren van tekstverslagen van de wandelingen ook in 2015 zeer onregelmatig, maar waren er wel meestal foto's zodat er vaak alleen maar een foto-impressie op de website kon worden geplaatst.

Ook van de jeugdgroep werden regelmatig verslagen en foto's van de activiteiten ontvangen.

In alle gevallen dienen de foto's apart te worden aangeleverd en niet al in een tekst te worden geplakt (en graag zo groot mogelijk, verkleinen is veel beter te doen dan vergroten!).

Het blijft van groot belang dat informatie voor de webmaster naar het webmasteradres: webmasterivnoostachterhoek@gmail.com wordt gestuurd.

Frans Bomer

Gidsencursus 2016 - 2017

De begeleidingsgroep voor de vierde Gidsencursus, voor een groot deel bestaande uit 'oud cursisten', is al begin 2015 van start gegaan met de voorbereidingen. We zijn ca. 8 keer bij elkaar geweest om alle puntjes weer op de 'i' te zetten. Daarbij hadden we veel steun aan het draaiboek dat de voorgaande werkgroep had bijgewerkt en de ondersteuning vanuit het secretariaat.

Net als bij voorgaande Gidsencursussen wordt deze in samenwerking met IVN Noord Midden Achterhoek uitgevoerd. De NMA is daarom met twee afgevaardigden in de begeleidingsgroep vertegenwoordigd.

In het verleden is het afrekenen van de koffie en thee toch vaak een puntje van ergernis geweest. De begeleidingsgroep heeft er daarom voor gekozen de kosten daarvan in de cursusprijs mee te nemen. Daarnaast zijn ook alle andere kosten zoals een boek, een spiegeltje en een loepje aan de cursusprijs toegevoegd. Daarom een flinke verhoging ten opzichte van de voorgaande cursus (van € 280,- naar € 350,-).

De informatieochtend had een ronduit bescheiden opkomst van 18 personen. Met extra aandacht in de pers werd de cursus met 28 deelnemers en nog 8 op de reserve lijst toch nog ruim voor de start volledig volgeboekt. Dit met de wetenschap dat ook de nevenafdelingen Oude IJsselstreek en Oldenzaal tegelijkertijd een Gidsencursus gingen starten. Ook die afdelingen zijn volledig volgeboekt. Met enige voorzichtigheid kunnen we aannemen dat er weer meer aandacht voor de Natuur is.

Uit de introductie gesprekken is gebleken dat het een zeer gemotiveerde groep is met heel verschillende achtergronden en een niveau waarvan de begeleidingsgroep een positieve indruk heeft. De deelnemers komen voor ca. één zesde uit Twente, één zesde uit Noord Midden Achterhoek en twee derde uit het gebied van Oost-Achterhoek. Waarschijnlijk door de extra aandacht van de pers in dit gebied.

Ben ter Braak namens de begeleidingsgroep Gidsencursus 2016 - 2017

Tenslotte

Op 31 december 2015 bedroegen de aantallen respectievelijk: 143 leden (waarvan 4 ereleden en 16 huisgenootleden en 6 landelijke leden) en 21 jeugdleden. We hebben ook nog 13 donateurs.

Op 31 december 2014 had de IVN-afdeling Oost-Achterhoek 139 leden (waarvan 3 ereleden en 15 huisgenootleden), 17 jeugdleden en 17 donateurs.

De contributie voor leden bedroeg in het verslagjaar € 21,00, voor huisgenoten €11,-, jeugdleden € 12,- en donateurs dienden minimaal € 11,- bij te dragen.

Al met al was 2015 voor onze afdeling een jaar waar met voldoening op mag worden teruggezien!

februari 2016,

Gertrude Bomer-van der Mheen, secretaris